

Képviselő-testületi előterjesztés

2023. december 13.

Tárgy: Tájékoztató a környezet állapotának alakulásáról

Előterjesztő: Farkas Éva Erzsébet

Ügyiratszám: I/747-1/2023

Melléklet: Vízügyi Statisztikák
Zöldfelületek fenntartása

Készítette: Makói Polgármesteri Hivatal
Innovációs és Városfejlesztési Iroda – Műszaki Csoport

.....
Zsamboki Zsolt
csoportvezető

Témafelelős:
.....
Zsamboki Zsolt
csoportvezető

Az előterjesztést látta:
.....

.....

Véleményezésre megküldve: Makovecz Imre Bizottság

Törvényességi véleményezésre bemutatva:
.....
dr. Kruzslicz-Bodnár Gréta
jegyző

A napirend előterjesztőjének jóváhagyása:
.....
Farkas Éva Erzsébet
polgármester

MAKÓ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

Ikt.sz: I/747-1/2023
Üi.: Zsámboki Zsolt

Előterjesztés

Tárgy: Tájékoztató a környezet állapotának alakulásáról

Melléklet: Vízügyi Statisztikák
Zöldfelületek fenntartása

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete

M a k ó

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi. LIII. törvény 46. § (1) bekezdésének e) pontja, valamint az 51. § (3) bekezdése alapján Makó város környezeti állapotának alakulásáról a képviselő-testület és a lakosság részére a következő tájékoztatást adom:

I. Bevezetés

- Természeti adottságok: Makó Csongrád-Csanád Vármegye dél-keleti részén, a Maros jobb partján terül el. A kedvező területi adottságai miatt ősidők óta lakott terület. A felszín formáló folyamatokra a feltöltődés jellemző, amit a környező folyók (ideértve a Tiszát, a Körösöket, Arankát és a Begát) végeztek az évmilliók során. Az átlagos tengerszint feletti magassága alig haladja meg a 80 métert (81 és 82 méter között változik), ezzel Makó Magyarország egyik legmélyebben fekvő városa.
- Éghajlat: Hazánkban kontinentális éghajlati jellemzők mellett a mediterrán klíma érvényesíti hatását.
- Hőmérséklet: A város és térségének éghajlata erősen kontinentális. Makó Magyarország egyik legmelegebb éghajlatú területén fekszik, ezért nyarai forrók és szárazak.
- Csapadék: Makó és térsége a legszárazabb területek közé tartozik, az éves csapadékmennyiség 500-600 mm között mozog. A város évi csapadék átlaga 100 év mérései alapján 585 mm. Az elmúlt 5 éves tapasztalatok alapján a csapadékmennyiség eloszlásában a klímaváltozás tipikus vonásait fedezhetjük fel.
- Szél: A térségben uralkodó szélirány az észak-nyugati, de az ellenkező irányú déli, dél-keleti szelek aránya is jelentős. A terjedés lehetősége a domborzati viszonyok (síkidék) miatt az átlagosnál nagyobb mértékű.

II. Helyi környezetvédelemmel kapcsolatos általános feladatok

A települési környezet védelme érdekében végzett, illetve végzendő helyi feladatok az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a) Környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtása és a hatáskörbe tartozó hatósági feladatok ellátása;
- b) Települési Környezetvédelmi Program elfogadása, felülvizsgálata;
- c) Önkormányzati rendeletek kibocsátása a környezetvédelmi feladatok megoldása érdekében;
- d) Együttműködés a környezetvédelmi feladatokat ellátó egyéb hatóságokkal, szomszédos önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel;
- f) Környezeti állapot évenkénti elemzése.

III. Környezeti állapot

A tájékoztató főbb témakörök mögé csoportosítva mutatom be a környezet állapotában végbemenő változásokat:

III.1. Csapadékhelyzet

A 2022-2023-es hidrológiai évet az utóbbi évekhez hasonlóan szélsőséges időjárás jellemezte, óriási csapadék-, illetve hőmérsékletbeli szélsőségek jelentkeztek. Nyáron szélsőséges időjárásban volt részünk, a hidegfrontok által uralt hűvösebb, csapadékos időszakok és a forró, száraz afrikai légtömegeknek köszönhetően körülmények váltották egymást. Az őszi első két hónapja a megszokottnál némileg szárazabb volt, időben változó csapadékeloszlással. A hidrológiai év kezdetétől (november 1.) 2023. október végéig összesen 523 mm hullott Igazgatóságunk területére, ami minimálisan, 3%-kal maradt el ugyanazon időszak sokévi átlagától. Az elmúlt 12 hónap közül 6 hónap mutatkozott csapadékhiányosnak, összesen 14 mm-rel hullott kevesebb csapadék a megszokottnál. A Maros folyó mentés lévő városunkban 578 mm-t regisztráltunk, ami a sokévi átlagot 4%-kal haladta meg, eloszlása az ATIVIZIG területén tapasztaltakkal mutatott hasonlóságot.

Makó város környezetében 2022. november 1-jétől 2023. év október 31-ig összesen 561 mm csapadék hullott, ami a sokéves átlagnál 6%-al – volt több. Az elmúlt 5 év átlagos csapadékmennyiségéhez képest (595 mm) is 34 mm-el több csapadék hullott.

A hidrológiai év kezdete előtt tapasztalt 35%-os csapadékhiányt követően novemberben a szokásosnál 10%-kal esett több eső, 40 mm, decemberben pedig ennél is többet, 71 mm-t észleltünk, ami az átlag 180%-a. Januárban az átlaghoz képest továbbra is nagyobb mennyiségű csapadékot regisztráltunk, 40 mm-t, az átlag 145%-át, februárban viszont jelentősen visszaestek az értékek, csak 16 mm hullott, az átlag 53%-a. A tavasz kezdetével márciusban az ilyenkor szokásos érték 108%-át, 32,3 mm-t észleltünk, áprilisban ennél szárazabbá vált időjárásunk, 26 mm esett, 69%-a a megszokottnak. Májusban ismét nedvesebb időjárást tapasztaltunk, 70,1 mm, a megszokott mennyiség 114%-a hullott, majd a nyár kezdetével júniusban csak 46,9 mm, az átlag 62%-a esett. Júliusban némileg fokozódott a csapadékhajlam, 53,7 mm, a szokványos érték 86%-át észleltük, majd augusztusban 60,7 mm áztatta Igazgatóságunk területét, ami az átlagos összeget 38%-kal haladta meg. Szeptemberben a tipikus mennyiség körüli érték, 46,6 mm hullott, míg az időszak vége, október nagyságrendekkel szárazabb volt, 45%-át regisztráltuk a szokványos mennyiségnek.

A Tisza Szegedhez tartozó vízgyűjtőjén tavaly decemberben kezdett el felhalmozódni a hó, azonban a tél során jelentős hóvízkészlet nem akkumulálódott. A felhalmozódás február első dekádjában érte el csúcspontját, 1,3 km³-es hóban tárolt vízkészlettel, ami az arra a napra számított sokéves átlag 43 %-a volt. Ezt követően február utolsó dekádjában volt még említésre méltó növekedés.

III.2. Felszíni vizek

Az elmúlt hidrológiai év első két hónapjában alacsony, kisvizes állapotok jellemezték a Maros folyót eltekintve 2023. március 2-án 331 cm-es tetőzéssel levonuló egy-egy kisebb méretű vízemelkedéstől. Ezt követően a hónap végéig tartó lassú apadás történt, majd március végétől április második dekádjáig fokozatos vízszintemelkedés volt tapasztalható, azonban a tetőző vízszintek elmaradtak a korábbiaktól. Májusban egy kisebb emelkedést leszámítva június közepéig csökkenő trend jellemezte vízjárásunkat, majd június végéig lassú áradást észleltünk. A hidrológiai év hátralévő részében említésre méltó ingadozás nem történt, kisvizes állapotok voltak jelen.

Működési területünkön a 2022 – 2023-es jégészlelési szezonban a kedvező időjárási körülményeknek és az enyhe téli időjárás következtében a Maros folyón jegesedést nem észleltünk.

III.3. Felszín alatti vizek

Talajvíz, talajnedvesség: Makó város vízellátása a marosi hordalékkúptól független 200-500 méter mélységű rétegekből történik. A térség felszín alatti vízkészletei mennyiségi és minőségi szempontból védettek, ezért kiemelkedő feladat az ívóvízellátást biztosító bázisok védelme. A talajvízszint általában 2-4 méter mélységben van, de lakott területen a szennyvízszikkasztás hatására ez lényegesen magasabb (1,1-2,5 méter). A megvalósult szennyvízcsatorna beruházás hatására a talajvízszint folyamatosan süllyedt, de a mérések eredményei csak több év után lesznek kiértékelhetőek. 2018 novemberétől tovább csökkenő talajvízszint volt a jellemző.

A novemberi csapadékosabb időjárás némileg mérsékelte a talajvízszintek apadását az előző hónaphoz képest, decemberben azonban a legtöbb területen 10-20 cm emelkedést regisztráltunk. Januárban és februárban folytatódott ez a tendencia, márciusra és áprilusra azonban csak az ATIVIZIG déli területeire korlátozódott ez a trend. Májusban az északnyugati területeket kivéve már többnyire stagnálás jelentkezett, illetve délen 10-20 cm süllyedés. Júniusban folytatódott az eddig tapasztalt süllyedés, majd júliusban tovább fokozódott, a legtöbb helyen 20-50 cm közti mértékben. Augusztusban mérséklődött, 10-20 cm közt apadt a vízszint, majd szeptemberben is ugyanilyen mértékben folytatódott az apadás mértéke. Az időszak végén, októberben az előző havi csapadékos időjárásnak köszönhetően valamelyest csökkent az apadás mértéke, A 12 hónap során a talajvizek szintje átlagosan 2 – 6 méterrel húzódtott a terep alatt, a monitoring kutakban az időszak végét kivéve a sokéves átlag alatti vízszintek voltak mérhetőek.

Kilátások: Az Országos Meteorológiai Szolgálat október 19-én kiadott hosszú távú előrejelzése szerint az előttünk álló téli hónapok változatos időjárást regisztrálnak helyenként az átlagosnál jóval melegebb napok válthatják az ez időszakban megszokott hőmérsékleti viszonyokat. A január átlagosan melegek ígérkeznek. Mind a három hónap során átlagos csapadékmennyiségek várhatóak. A hosszú távú előrejelzés alapján és a jelenlegi vízháztartási helyzetet figyelembe véve az előttünk álló téli, kora tavaszi időszakban árvizek keletkezésének az esélye és kiterjedt dél-alföldi belvíz kialakulásának a valószínűsége az átlagosnál kisebbnek mondható.

Szennyvízhelyzet: A befejezett szennyvízberuházást követően a szennyvízcsatorna rendszerbe bekötésre került ingatlanok száma ugrásszerűen megnőtt. A 231 km-es hálózatot üzemeltető szolgáltató, az Alföldvíz Zrt. tájékoztatása szerint Makó városa 2023. augusztus 30. állapot szerint 10.112 bekötésre alkalmas ingatlannal rendelkezik. A szennyvízhálózatba bekötött ingatlanok száma a 2022-évihez képest 4 db. bekötéssel bővült 9103 db, ami meghaladja a 89,98%-os bekötési arányt. A jogszabályi környezet jelenleg csak 2023. december 31-ig teszi lehetővé a talajterhelési díj fizetése alóli mentességet, tehát ez év végéig újabb bekötések várhatóak.

Makó szennyvíztelep 2023 évben megtisztított 1.645.159 m³ vizet, napi átlag 4 507 m³ (csökkenő tendencia figyelhető meg)

Ivóvízhelyzet:

Makó városában a vízellátást 12 db mélyfúrású kút biztosítja, mely a városi 166,5 km fő- és gerincvezeték, továbbá 66,7 km bekötővezeték hálózaton keresztül jut a fogyasztóhoz. Makón a meglévő vízbekötések száma nem éri el a 10.000 db-ot, városunk vízfogyasztása jellemzően 1.450.000 m³ körül alakul.

Az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet 1. sz. mellékletében szereplő határértékek alapján a város vízellátását biztosító 12 db mélyfúrású kút vizéről elmondható, hogy a vízkeménység (CaO mg/l) értéke alapján a víz lágy. Az ammónium és arzén értékei viszont határérték feletti.

Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Projektben meghatározott célokat a Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Társulás (a továbbiakban: Társulás) a 2007-2013-as programozási időszakban teljes egészében nem tudta megvalósítani, több településen (Csanádpalota, Ferencszállás, Földeák, Kiszombor, Klárafalva, Kövegy, Makó, Makó-Rákos, Maroslele, Nagylak és Óföldeák) jelenleg nem biztosított az Európai Bizottság C(2012) 3686. számú határozatában foglaltaknak megfelelően az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló 98/83/EK tanácsi irányelv határértékeinek megfelelő ivóvíz),

ezért a Kormány a 1745/2016. (XII.13.) számú Korm. határozatában döntött a projekt szakaszolásának jóváhagyásáról, valamint a projekt második szakaszában felmerülő költségek fedezetének biztosításáról.

Közbeszerzési eljárás lefolytatása eredményeképpen az ivóvízminőség-javító beruházás tervezési és kivitelezési feladatainak ellátására a Társulás 2019. február 14-én kötött szerződést a KEVIÉP Építőipari és Kereskedelmi Kft.-vel, mely szerződés két alkalommal került módosításra. A teljesítés a 2. sz. módosításában rögzített teljesítési határidőig nem valósult meg. A Megrendelő és a Mérnök többszöri felszólításának ellenére a megvalósítás mind az időarányos teljesítéshez, mind a Műszaki Ütemtervhez képest folyamatos lemaradásban volt.

A Társulás ülésén döntött arról, hogy a kivitelező a projekt lezárásához a kivitelező KEVIÉP Építőipari és Kereskedelmi Kft.-vel Egyezségi Megállapodást ír alá. Ennek megfelelően a Megrendelő „Makó és Térsége” Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás és a Vállalkozó KEVIÉP Építőipari és Kereskedelmi Kft.-vel aláírásra került az Egyezségi Megállapodás, összhangban a FIDIC 20.5 alcikkelyével. A Felek megállapodásukban rendezték egymással szemben álló követeléseiket. A Megállapodásban rögzítették a projekt készültségi szintjét 95,14 %-os mértékű.

Az eddig elkészült létesítmények közül a már elkészült részekre az üzemeltetési engedély előkészítése van folyamatban. Az engedélyezési eljárás befejeztével kerülhetnek át ezen létesítmények a Nemzeti Vízművek Zrt.-hez, illetve az üzemeltető Alföldvíz Zrt.-hez.

Az ivóvíz-projekt végleges befejezését a Társulás és a Nemzeti Vízművek Zrt. közösen, konzorciumi megállapodás keretében tudja majd megvalósítani. Az üzemeltető által meghatározott végleges műszaki tartalom elkészülte után az illetékes államtitkárság készíti elő kormánydöntésre a beruházást.

Csapadékvíz elvezetés: Makó földrajzi elhelyezkedése (Alföld egyik legmélyebb pontja) és szélsőséges időjárása (aszály, belvíz) teszik kiemelten szükségessé a belvízmentesítést és a csapadék evezető hálózat rendeltetésszerű használatát, karbantartását. A város belterületén kb. 185 km nyílt (árkos) és zárt (csatorna) gyűjti össze a lehulló csapadékvizet megközelítőleg 1.200 ha-on. Négy főgyűjtő csatorna (Nagyér, Bethlen utcai, Vitahalmi, Honvéd) 33 km hosszan szállítja a tovább a befogadó csatornákon (Gacsiba, Jángori, Ardicsi) keresztül a makói főcsatornába az összegyűjtött vizet.

A városban az elmúlt években, a közmunkaprogramban résztvevők munkavégzésének köszönhetően jelentős mennyiségű nyílt és zárt árok karbantartása valósult meg, valamint több vállalkozóval megvalósított árokkotrás keretében több mint 13.500 fm csatornaszakaszt takarított ki, újított fel önkormányzatunk. Nagyszámú szikasztó árok, folyóka, átkötés került kialakításra. Az átereszek tisztítása a csatornák helyreállítása folyamatosan az ütemterv szerint halad. A Makó, Nagyér-csatorna teljes hosszában partél karbantartást kapott az Ardicsi mellékággal együtt közel 3 500 fm. hosszúságban. A Nagyér-csatorna rekonstrukciójának tervei elkészültek ezzel összhangban egy a város csapadékvízének tárolására alkalmas záportározó kialakítása is belekerült a programban melynek helyszíne is kiválasztásra került. Az engedélyezési eljárás december hónapban a bővült műszaki tartalommal megkezdődik. A nagy hidraulikus terhelésű belvízelvezető csatornák kotrása és partélének karbantartása is folyamatos.

Termálvíz: Makó területe rendkívül gazdag termálkincsben, jelenleg az új kutak beüzemelését követően 7 db termálkút üzemel. A városi távfűtés és használati melegvízellátás szempontjából meghatározó Kelemen László utcai termelő termálkút és a Harmat utcai (vissza sajtoló kút) A Kákási visszasajtoló kút azonban a nem tudta folyamatosan ellátni a városi két nagy (a Tömörkény utcán és Hagymatikumban) hőcserélő központot tömegáram igényét. A megfelelő mennyiségű hőenergia biztosítása érdekében a MATERM Kft. a termelő kutak által kitermelt, tisztán energetikai hasznosítású termálvizét visszasajtolás nélkül a Makó Nagyér-csatornába kellő mértékű visszahűtést követően elereszti. A Hagymatikum gyógyfürdő bővítése során további termál kutak fűrése valósult meg a beruházásnak köszönhetően.

A Makó Hagymatikum Gyógyfürdő fejlesztése során a fürdő területén 1 db balneológiai felhasználásra kerülő gyógyvíz-termásvíz kitermelésére alkalmas kútfurásra került sor 2023-évben.

A városi távfűtés rendszer 2018-ban jelentős mértékben felújításra került a József Attila Könyvtár és környezetének rehabilitációja során az érintett területeken a távhő - vezeték közműkiváltása megvalósult. A városi távhő - vezetékrendszer hatékonyabb működése érdekében a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. sikeresen pályázott támogatásra. A közbeszerzési eljárás sikertelen lebonyolítása miatt az irányító hatóság a támogatástól visszalépett. A fejlesztés ennek köszönhetően sajnos nem valósult meg. A távhő rendszer fejlesztése következtében további önkormányzati ingatlanok, intézmények kerültek a rendszerbe Makó, Korona Konferencia Központ, valamint a Hagymaház épülete. További tervezett területek vannak melyekre pályázati források bevonása szükséges.

Fúrt kutak és egyéb létesítmények engedélyezése: Környezetvédelmi ügyekben az elsőfokú hatósági jogkört Makó Város Jegyzője látja el.

A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) Kormányrendelet 15. és 24. § alapján fennmaradási engedélyt kell kérni a hatályos jogszabály szerint a 2018. január 1. előtt létesített fúrt és ásott talajvíz kutakra a tulajdonosoknak. A települési önkormányzat jegyzője az engedélyező hatóság ha a kút:

- háztartási vízigényt vagy házi ivóvízigényt elégít ki
- a vízigénybevétel kevesebb mint 500 m³/év
- az ingatlanon van épület
- a vízigény nem gazdasági célú.

Az összes feltétel egyidejű teljesülése esetén járhat el a települési önkormányzat jegyzője engedélyező hatóságként. A hatályos jogszabály alapján 2023. augusztus 31-ig 27 engedélykérelem érkezett Hivatalunkhoz.

A fennmaradási engedély kérelmeket a jelenlegi állapotok szerint 2023. december 31-ig adhat be a tulajdonos bírság megfizetése alól mentesülés mellett. A jogszabályi háttér változás miatt 2024.január elseje után a jogszabályban meghatározott feltételek mellett nem kell a mezőgazdasági illetve a házi fúrt kutak tekintetében engedélyezési eljárást lefolytatni.

III.4. Állattartás

Településünk közigazgatási területén elsősorban szarvasmarha- és sertéstartás történik. Mezőgazdasági eredetű, pontszerű szennyező források az állattartó telepek, amelyek közvetlenül hatnak a felszíni víztestekre, illetve közvetett módon a felszín alatti vízkészletre. Sertéstartás Makón 2023. évben 115 helyen történt, melyből nagyüzemi 6 db volt. Az idej adatok még nem érkeztek be a Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály Makói Kirendeltségéhez, de annyi már most látható, hogy nagymértékű további sertéslétszám csökkenés várható az elmúlt időszak tendenciája alapján. Szarvasmarhatelep Makó és környékén 2023-ban 23 db volt, melyből 9 db nagyüzemi méretű. Az elmondható, hogy a mind nagyobb mértékű erőforrás és telephely koncentráció itt is megfigyelhető, mint egyéb mezőgazdasági ágazatokban is. A nagyüzemi telepek trágyatartási technológiája (híg, illetve hagyományos mély almos) az előírásoknak megfelelő.

Lakossági bejelentés alapján 11 ügyben indult állattartási eljárás a szomszédban levő, jogszabályoknak nem megfelelő állattartás miatt. Az eljárások száma az elmúlt évhez képest (2022-ban 28 db.) csökkenés figyelhető meg.

E tevékenységeket az Alsó- Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség és Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztálya a rendszeresen beküldött mintavételi eredmények elemzése során követi nyomon.

Makó Város Önkormányzat állal fenntartott gyepmesteri telep 2022-2023 kisebb mértékű fejlesztésen esett át (férőhely bővítésen), ennek köszönhetően maximálisan 35 db hatósági elhelyezése valósulhat meg egy időben.

III.5. Levegő

Léghőmérséklet: 2022-2023-as hidrológiai év középhőmérséklete 13,4 °C volt, ami 1,9 °C - al melegebb az adott időszakra számított sokéves átlagnál. Az elmúlt 5 év átlagát tekintve (12,8°C) 0,6 °C hőmérséklet eltérés tapasztalható.

A 12 hónap során 9-ben a havi középhőmérséklet meghaladta az átlagot, 1 esetben elmaradt a megszokottól, 2 esetben pedig átlag körül alakult. Az időszak elején novemberben 0,9 °C-kal mértünk magasabb hőmérsékletet az átlagnál, az ezt követő tél kimondottan enyhének mutatkozott, összességében 3 °C-kal volt melegebb a megszokottnál a három hónap során mért kumulatív átlag. Ezt jól alátámasztja, hogy télen egyetlen zord napot sem regisztráltunk ($T_{min} \leq -10$ °C). Decemberben az átlaghoz képest jelentősen, 2,6 °C-kal melegebb időjárást tapasztaltunk, a január még ennél is enyhébb volt, ekkor már 4,8 °C volt a pozitív különbség. Februárban némileg kisebb mértékben, csak 1,7 °C-kal volt magasabb havi hőmérséklet. Az enyhe, csapadékos telet összességében átlagosan meleg tavasz követte. A tavasz első hónapjában, márciusban 1,5 °C-kal melegebbet mértünk, ezzel ellentétben áprilisban jelentősen, 1,7 °C-kal alacsonyabbnak mutatkozott a havi átlag az ilyenkor megszokottnál; ebben a hónapban még 2 fagyos napot is regisztráltunk ($T_{min} \leq 0$ °C). Májusban már átlag körüli meleget tapasztaltunk, 17 °C-ot, az ilyenkor szokásosnál mindössze 0,1 °C-kal magasabbat. Júniusban szintén átlagosan meleg időjárás volt jelen 20,8 °C-kal, júliusban a szokásosnál 2,2 °C-kal magasabb értékeket regisztráltunk, 24,6 °C-ot. Augusztusban 1,7 °C pozitív anomáliát regisztráltunk, 26-án működési területünkön, Derekegyházán megdőlt az azon a napon valaha mért legmagasabb hőmérséklet, 38,6 °C-kal. A nyár hónapjai összesen 1,4 °C-kal bizonyultak melegebbnek az ebben az időszakban mért sokéves értékeknél. 2022 rendkívül forró nyarához képest kevesebb hőségnapot ($T_{max} \geq 30$ °C) és forró napot ($T_{max} \geq 35$ °C) észleltünk, az átlagnál hűvösebb, csapadékos, hidegfrontok által uralt és a forró, száraz nyári időjárás váltakozott. Az idei **nyáron 50 hőségnapot és 15 darab forrónapot** regisztráltunk, ami az utóbbi 20 év jellemzői alapján **átlagos számnak mondható**. Az őszi beköszöntével szeptemberben jelentősen, 4,7 °C-kal melegebb hőmérsékletet mértünk, 21,8 °C-ot, ami szokatlan módon a júniusi átlaghőmérsékletnél is 1 °C-kal magasabb volt.

Levegő minősége: A levegő minőségét a PM10, NO2, SO2, NOx és O3 mérésével minősítik. A mért adatok alapján a szennyezőanyagok éves átlagkoncentrációja a mérőállomáson nem haladta meg az éves határértéket, valamint 24 órás határérték túllépés sem volt tapasztalható. Városunkban a meghatározó a PM10 (levegőben lebegő szilárd és folyékony részecskék elegye), melynek mennyisége elfogadható mértékű legszenyezés.hu mérései és statisztikái alapján. A kültéri levegő szálló por tartalmának hosszú távú hatásai a következők: a várható élettartam jelentős csökkenése a szív- és érrendszerei, a légzőszervi betegségek.

A szálló por forrása **a közlekedés, az ipari tevékenység, a háztartási szén és fatüzelés, stb.**

Sajnálatos módon akadnak olyan makói lakosok továbbra is, akik a háztartásban fellelhető mindenféle hulladékot PET palackot, pelenkát, rongyot használnak fel tüzelőanyagként. Jellemző továbbá, hogy a nyílt égésterű egyes tüzelésű kazánokban, kályhákban kezelt fát (bútorlap, OSB lap) égetnek el. Ezen anyagok elégetése során jelentős mennyiségű szennyezőanyag szabadul fel, mely közvetlenül a környezetünket szennyezi másrészt tönkreteszi a kéményt. Az idei évben továbbra is jelentősen növekedett a vezetékes földgázbevezetésekre irányuló lakossági kérelmek száma. 2022-ban 38 db. a kedvező jogszabályi háttérnek köszönhetően. Ennek köszönhetően a levegő minőségének javulása volt várható az elkövetkező fűtési szezonokban is. Az időközben bekövetkezett változások során a megnövekedett rezsiköltségek (vezetékes földgáz, villamos energia) növekedése miatt újra előtérbe kerültek a egyes tüzelésű berendezések használata (tűzifa, szén). A megnövekedett tűzifa árak miatt várható, hogy a téli időszakban a levegő minőségnek romlása ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a lakosság tájékoztatására, hogy mely anyagok milyen környezeti kockázatot jelentenek számunkra, ha azokat mint tüzelőanyagot használnak.

A városban a légszennyezés területén nagy ipari kibocsátókkal nem kell számolni.

A városunk meghatározó gyártó a ContiTech Fluid Kft. A már kiépített technológia határétéken belül bocsát ki a szennyezőanyagot. Beruházásai megvalósításának rangsorolásakor a környezetet terhelő kibocsátások és a hulladék mennyiségének csökkentésére irányuló fejlesztések előnyt élveznek. A tudatos környezetvédelmi tevékenység a fajlagos energiafelhasználás és a gyártási hulladékok jelentős mértékű csökkenését eredményezik.

A Givaudan Hungary Kft. gyárának működése óta folyamatosan érkeznek a lakossági panaszok az üzem környékéről terjedő szagokkal kapcsolatban. A gyártól kapott tájékoztatás szerint több műszaki intézkedést hajtottak végre a kellemetlen szagok keletkezésének, terjedésének megakadályozása, csökkentése érdekében. Az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőségtől kapott tájékoztatás szerint a Givaudan Hungary Kft. Makó, Királyhegyesi út 3. sz. alatti telephelye rendelkezik levegőtisztaság-védelmi működési engedéllyel. A határozatok tartalmazzák a Kft.

telephelyén üzemelő légszennyező források emissziós és imissziós mérési és üzemelési kötelezettségeit. A Kft. a telephelyen bűzmonitoringot üzemeltet. A bűzhatást naponta a gyár körül egy meghatározott útvonalat körbejárva ellenőrzik, melyről nyilvántartást vezetnek. A bűzmonitoringról éves jelentést kell benyújtaniuk a felügyelőség részére. A lakossági panaszok – köszönhetően az intézkedéseknek - csökkenő tendenciát mutatnak.

A cég a további fejlesztések során 2021-ben egy új levegőtisztító technológiát vezetett be a keletkező „szennyezett levegő” megtisztítására.

Az ALFÖLDVÍZ Zrt. által üzemeltetett makói szennyvíztisztító telep működésével kapcsolatosan sok lakossági panasz és bejelentés érkezett elviselhetetlen bűzhatás miatt, ami a 2021. évben teljes mértékben megszűntek a szennyvíziszap kezelése során egy a gyártó ajánlása szerinti technológia bevezetése következtében. A további szagterhelés csökkentése érdekében 2018. novemberében pályázati forrásból a szennyvíztisztító telep város felőli oldalára védő fasort telepített az önkormányzat. A szennyvíztelep működése során 2023-ban újabb panaszok érkeztek a szaghatásra, de ezek átmeneti jellegűek voltak az időjárás körülményeknek köszönhetően.

A város belterületi szakaszán megtalálható Nagyér csatorna 1.200 méteres szakaszon nyitott medrű és a termálvíz bevezetés következtében több esetben érkezett panasz a csatorna szaghatása miatt. A szaghatás eredetének a megállapítása érdekében az Önkormányzat egy a teljes szakaszra kiterjedő felülvizsgálatot kért a szakhatóságoktól. A lefolytatott vizsgálat egy esetben sem állapított meg mulasztást a csatorna üzemeltetőjével kapcsolatban. A továbbiakban az Önkormányzat keresi a technológia megoldásokat, hogy a város belterületi szakaszán mily módon lehet megoldani a szagterhelés csökkentését, megszüntetését, ennek a keretében történik a Nagyér-csatorna rekonstrukciójának tervezési feladatai is.

III.6. Hulladékhelyzet

Hulladékkezelési közszolgáltatás: A makói Regionális Hulladéklerakó telep 2010. május 31. napján bezárásra került, jelenleg átrakóként üzemel. Városunkban jelenleg az előző évi adatokhoz hasonlóan kb. 6400 tonna kommunális hulladék keletkezik évente. Elszállításra került az év ezen időszakáig 990 m³ lom-, valamint 2 950 m³ zöldhulladék. Kiemelt célként szerepelt a szelektív-hulladékgyűjtés kiszélesítése.

Makó városának 2018. január 1-jétől új hulladékgazdálkodási közszolgáltatója van, A Dareh Bázis Zrt. közbeszerzési eljárás lefolytatásával a FBH-NP Közszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság látja el a kommunális és szelektív hulladék külön edényzettel történő gyűjtését és szállítását. A Makó, Földeáki úton található hulladékudvar fogadja a város területén összegyűjtött zöldhulladékot, a háztartásokban keletkező elektronikai és veszélyes hulladékot is.

A jogszabályok előírásai kétfajta űrméret közötti választási lehetőséget, heti ürítést, évi 10-szeri zöldhulladék szállítást, valamint egyszeri lomtalanítást írnak elő. A minimálisan előírt szolgáltatásnál többet nyújt a jelenlegi szolgáltató. A zöldhulladék szállítást minden héten biztosítja, valamint akár 4-szeri lomtalanítás is megrendelhető a szolgáltatótól. A zöldhulladék háztartásokban való felhasználása érdekében az önkormányzat minden háztartás számára biztosít ingyenesen komposztálót, így a beszállott zöldhulladék mennyiségének csökkenése várható. A zöldhulladék kezelése érdekében Önkormányzatunk beszerzett közel 7.000 db zöldhulladék elszállítására alkalmas edényzetet osztott ki díjmentesen közel 3.500 háztartásnak.

A 2023. július elsejétől gyökeresen átalakult a magyarországi hulladékgazdálkodási rendszer mely eddigi tapasztalatok alapján pozitív változásokat hozott a hulladékkezelésben illetve újraháznosítás területén.

Önkormányzatunk a makói 65 év feletti polgárainak kedvezményes lehetőséget biztosít a háztartási hulladék gyűjtésére és elszállítására. A 65 év feletti makói lakosok 60, illetve 80 literes hulladékgyűjtő edényt kaphatnak az Önkormányzattól. A 65. életévüket betöltött, egyszemélyes háztartásban élők számára nyújtott támogatás összege havi 630 Ft, amely megfelel a 60 literes kuka után fizetendő számla egyhavi összegének a 65. életévüket betöltött, kétszemélyes háztartásban élők számára nyújtott támogatás összege havi 840 Ft, amely megfelel a 80 literes kuka után fizetendő számla egyhavi összegének. A kedvezmény jóvoltából az érintett makói lakosok térítésmentesen vehetik igénybe a hulladékszállítást. Önkormányzatunk arra szakosodott vállalkozással több önkormányzati intézmény környezetében használt háztartási olajgyűjtő edényzetet helyeztetett ki, melyeket a lakosok egyre nagyobb számban veszik igénybe.

Illegális hulladéklerakók: Makó város bel- és külterületén 2023-ban is nagy problémát jelentenek a rendszeresen megjelenő illegális kommunális és inert hulladékot tartalmazó kupacok. A hulladéklerakó újbóli megnyitásának köszönhetően telepre az idei évben a makói lakosok már beszállíthatnak háztartásukban keletkező meghatározott mennyiségű veszélyes és nem veszélyes hulladékot térítésmentesen.

Ennek ellenére sajnálatos módon továbbra is növekvő tendenciát mutat az illegális lerakatok száma. Míg 2022-ben 1.250 m³, addig 2023-ban már közel 1.320 m³ közterületen lerakott kommunális és inert hulladékot szállítottunk el 102 helyszínről. A visszatérő illegális lerakatok helyszínének felmérést követően főleg honvéd városrészen közterületi térfigyelő kamerákat szereltett fel az önkormányzat. A közterület felügyelet elsődleges feladata az ilyen kialakulófélben lévő lerakatok felderítése és megszüntetése. A feladatellátásba a mezőöri szolgálat is bevonásra került tekintettel arra, hogy megnövekedett a külterületi dűlőutak mentén lerakott hulladékok száma és mennyisége. Főleg építési és bontási törmeléket valamint elektronikai hulladékot helyeznek el. Honvéd városrészére a legjellemzőbb az illegális hulladék lerakatok kialakulása állandó jól beazonosítható helyszínekkel, valamint komoly városi szintű probléma jelent az elhagyott, romos telkeken a kommunális hulladék felhalmozása, ezek megszüntetése érdekében az önkormányzati tulajdonú telkekről elszállításra kerültek az épületmaradványok, ezzel is megelőzve, hogy az hulladéklerakó legyen. Önkormányzatunk nagy erőfeszítéseket tesz ezek felszámolására, de komoly áttörés csak a lakosság környezettudatos magatartásának kialakulása után lehetséges, ezért - annak propagálásán túlmenően - rendeleti szabályozással, szigorú büntetéssel próbáljuk ezeket visszaszorítani. A sikeres felderítés érdekében önkormányzatunk 2 db. magas minőségű vadkamerát szerzett be és alkalmazza folyamatosan. Az alkalmazással azokat a területeket sikerült megóvni a további szennyeződéstől melyeket előzetesen az önkormányzat kitakarított.

III.7. Zaj-és rezgésterhelés

Zaj- és rezgésvédelmi ügyekben az elsőfokú környezetvédelmi hatósági jogkört a jegyző látja el. Az M43 sz. autópálya határig tartó szakaszának átadása tovább javított a város helyzetén zaj és rezgésterhelés szempontjából. Zaj-és rezgésterhelés vonatkozásában továbbra is jelentősen terhelt szakasz a 43. sz. út, valamint - a Temesvár felől érkezők miatt – a Kölcsey utca. A zaj-és rezgésterhelés további csökkentése érdekében a városon áthaladó főútvonalakról a 20 tonna össztömeget meghaladó tehergépkocsi tranzitforgalmat a Magyar Közút Nonprofit Zrt. kitiltotta. A M43 autópályán megvalósult sulykoltról állomás kiépítését követően tapasztalható, hogy a szabálytalan össztömeeggel közlekedő tehergépkocsik Makó város belterületi utjain kerülnek el a kontrolvizsgálatot. A város ezen szakaszán (Czuczor, Almási utcán) jelentős mértékben megnövekedett a zajterhelés. A Magyar Közút Nonprofit Zrt. a rendőrséggel közreműködve keresi a megoldást a jelenség megszüntetésére. Településünk területén az ipari zajkibocsátás nem jellemző. 2023-ban hivatalunk lakossági bejelentés alapján hangos belvárosi szórakozóhely ügyben egy esetben indult vizsgálat.

III.8. Pollenterhelés

Az ország más területeihez hasonlóan súlyos egészségügyi problémát okoznak az allergén pollenek. Az ÁNTSZ mérései közül a parlagfű (*Ambrosia*) mennyisége minden nyár végén magasan 100 db/m³ felett van, ez a légköri összes pollenmennyiség 90%-át teszi ki. A kivágott fák visszatelepítése során fontos szempont a nem irritatív növények felhasználása. Az estelegesen fertőzött területek megtisztítását önkormányzatunk rendszeresen végzi. A parlagfű bejelentések száma az idei évben is átlagos mértékű volt (5 db.) a mezőöri szolgálat és a közterület-felügyelet folyamatosan ellenőrizte a veszélyeztetett területeket és szükség szerint a tulajdonosokat, illetve földterület használókat figyelmeztette a mentesítésre. Az elmúlt évek adatai alapján az allergén pollenek mennyisége nő, ennek egyik oka az éghajlatváltozás, a vegetációs időszakban az allergiát okozó agresszív növények képesek többször is virágozni, ezáltal hosszabb ideig kimutathatóak a levegőben.

III.9. Makó védett és városi zöldterületei

A zöldfelület kezelését, karbantartását vállalkozási szerződés keretében végzi a Makói Szolgáltató Nonprofit Zrt. összesen 120.000 négyzetméteres területen a közfoglalkoztatotti munkaprogram során alkalmazott munkavállalókkal.

Makó város környezetvédelméről szóló 18/2001. (VI.28.) MÖKT számú rendelet tartalmazza a város kiemelten védendő összefüggő zöldterületeinek felsorolását, valamint a helyi jelentőségű védett természeti értékek (védett fák) listáját.

Helyi védettség alatt álló fák száma **63 darab**. Legidősebb ezek közül a Megyeház utcán található Juhász Gyula emlékfá, mely több mint 200 éves.

Városi jelentőségű védett zöldfelületek (belvárosi zöldfelületek): 7 helyszín

Városrész jelentőségű védett felületek (kisebb terek, parkok, lakótelepek, fasorok): 19 helyszín. A helyszínek felsorolását a beszámoló melléklete tartalmazza.

Testületi döntés alapján a magánterületen álló fák kikerültek a védett fák listájából. A fakivágási kérelmek elfogadás, de a visszatelepítési tervek összeállítása is elbírálási szempontból a városi főkertész szakmai javaslata alapján is történik. A közterületen lévő fák védelme érdekében a fakivágás engedélyhez kötött tevékenység, A lakosság engedéllyel, valamint önkormányzatunk - a zöldfelület karbantartási munkák során - 119 db fát vágott ki, ezek nagyrésze a 2022-ben tapasztalt rendkívüli aszályos nyár következményeként főleg a városban található nyírfákat tizedelte meg a rendkívül alacsony talajnedvesség.

Makó város bevezető fő útvonalai mentén is elkezdődtek a fasorok telepítése a Magyar Közút Nonprofit Zrt. hozzájárulása mellett, első lépésben a Makó Földeáki úti bevezető szakasz mentén lett telepítve fasor, melyet 2023-ban tovább folytattunk a csemeték szaporításával.

A millennium tiszteletére 2000-ben a képviselő-testület határozatot hozott arról, hogy minden újszülött kapjon egy kétszer iskolázott fát, melyet ünnepélyes keretek között adnak át az újszülötteknek. A Babafák túlmutatnak a puszta virágosításon, hiszen a szülővároshoz való örökös tartozást szimbolizálják. Eddig 4578 babafát ültettek el városszerte. Idén közel 198 db babafát ültettünk a 2022-ban született gyermekek részére. A városban a fásítási program tovább folytatódik. A telepítést követően lassan megfigyelhető egy lassan kialakuló ős-ligetes terület kialakulása.

Az erdők nagy része part- és töltésvédelmi besorolású elegyes nyárfaerdő a Maros-folyó árterében.

A városban a 2022-2023. járdaprogram keretében a járdafelületek felújítása során is arra törekedtünk, hogy ahol nem volt szükséges ott csökkentettük a felület nagysága így további 850 m² zöldfelület alakult ki.

A városi zöldterületeken található füves területek karbantartására, kaszálásra 330.000 m²-es területen külső vállalkozó bevonásával végezzük el a feladatokat.

Erdőtelepítés, erdőgazdálkodás:

Makó Város Önkormányzatának fontos a város levőminőségének javítása ezért 2019-ben elhatározta, hogy a tulajdonában lévő eddig nem hasznosított területeken elkezd a város közvetlen környezetében az erdőtelepítéseket és erdőgazdálkodást.

Maros-parton a volt autó-versenypálya területén a kemping melletti területen, telekalakítást követően 3,6 ha tölgyerdő telepítésének terve készült el, és az előkészítési munkái is megtörténtek. Itt 200 db csemete már elültetésre került, a terület nagyobb része makkvetéssel lett telepítve melyen jelenleg is zajlik az erdőgazdálkodás.

Az önkormányzatunk tulajdonában lévő erdőterületek nagysága 13,7 ha, a tervezettek szerint a Makó-„TESCO” mögötti Önkormányzati tulajdonú 4 ha-os területen akácfacsemeték telepítése történt meg 32.000 tővel. sajnálatos módon a 2022-évi rendkívül aszályos nyár következtében a csemeték 70-80%-a kiszáradt (öntözése nem volt megoldható) ezért 2023. felmértük a pótlási lehetőségeket a telepítő céggel. Jelenleg a szakmai javaslatát várjuk az erdészeti cégnek. A telepítésnek köszönhetően megszűnt a terület illegális hulladéklerakó” jellege” is.

Erdőfenntartás:

Elkészült Makó város tulajdonában levő erdőterületek erdőgazdálkodási terve is erdőmérnök szakmai munkájának segítségével. A tervek alapján, 3 területen végzünk erdőgazdálkodási tevékenységet. Idei évben nem volt szükség nagyobb feladatok elvégzésére a növényvédelmi munkák kivételével. A 2023-ban ezen területekről nem történt kitermelés a fák növekedése nem érte el a kitermeléshez szükséges mennyiséget.

Távlati erdőtelepítés

Hosszútávon erdősítés szántóterületeken javasolt, a helyi vadásztársaságokkal, a Magyar Közút Nonprofit Zrt. helyi képviselőjével, esetleg nagyobb területen gazdálkodó mezőgazdasági vállalkozókkal egyeztetve kiválasztott területeken, út menti sávokon.

A városban egyre több olyan fa található melyek méretükből, állapotükből és korükből adódóan egyre nagyobb feladatok elé állítja a Makói Szolgáltató Nonprofit Zrt. A fákkal kapcsolatosan beérkezett lakossági panaszok, kérések kezelésére a rendelkezésre álló technikai és személyi állományon kívül további két vállalkozás lett bevonva a közterületeken található fák metszésére, kivágására.

Városi zöldterületek fenntartása

A városközponti részén levő zöldfelületek folyamatos karbantartást igényelnek, és időnként megújításra kerülnek. Az elmúlt évben az évelő növények alkalmazásának aránya nőtt néhány egyényári ágyás felváltása céljából, valamint új technológiák alkalmazása is bevezetésre került a zöldfelületek fenntarthatóságának növelése érdekében. A villanykarókon elhelyezett muskátlik egy részét átteleltettük, másik részét (2400 db dugványból) megújítottuk. Az egyényári növények kiválasztásánál a nagyobb habitusú, ellenállóbb, újabb fajok és fajták kerültek előtérbe. Az őszi ültetési szezonban is az ellenálló árvácskafajták és az újdonságnak számító egyéb kétnyári növények kerültek kiültetésre a tulipánhagymák és a nárciszok mellett. A cserjefoltok, sövények is rendszeres fenntartási munkákat igényelnek (sövénynyírás, metszés, tápanyag-utánpótlás, növényvédelem). A gyepfelületek tavaszi indító trágyázása után, gyeplazítást végzünk, majd rendszeresen öntözzük és nyírjuk az intenzív fenntartású területeket.

Az új beruházásoknak köszönhetően a Deák Ferenc utca és a Csipkesor zöldfelületei is megújultak az elmúlt éveknek köszönhetően. Ezek a területeken is új évelő és cserjefoltok kerültek kialakításra, gyepes területekkel váltakozva és virágágyásokkal kiegészülve. A törekvéseknek köszönhetően a városi bevezető utak mentén kerülnek kialakításra virágágyások, intenzív kezeléssű zöldfelületek. A Honvéd Közösségi Ház kialakítása során közel 3.100 m² területet takarítottunk ki és alakítottunk ki zöldterületet.

A fenntarthatóság érdekében hosszú távú célként szerepel a meglévő zöldterületek automata öntözésének megoldása, és a minőségi fűvágás szélesebb körű alkalmazása.

III.10. Közlekedési hálózat

A város belterületén önkormányzati kezelésben lévő utak hossza 124,5 km. Város kerékpárútjaink hossza meghaladja a 25,7 km-t. Az 2019-ben került átadásra a Hódmezővásárhely - Makó közt megvalósult kerékpárút. A Deák Ferenc utca rehabilitációjának köszönhetően további 400 méter kerékpárút valósult meg közvetlenül a belvárosban. A város közterület-nyilvántartásában 292 közterület név (utca, tér, út) szerepel, melyből 19 db állami, önkormányzati kezelésben pedig 266 db van.

Honvéd városrészben befejeződtek a sáros utcák szilárd útburkolattal történő felújítása mely során a város több pontján befejezett rekonstrukciós munkáknak köszönhetően együttesen 18 utca kapott szilárd útburkolatot. A beruházásoknak köszönhetően elmondható, hogy a város lakóövezetében nem található sáros utca.

A 266 db közterületből 45 közterület (utca, út, tér) nem kapott aszfaltot a szennyvízcsatorna építést követő úthelyreállítás során, ami 17,822 km-t tesz ki, 2019-2020-ban az önkormányzat saját forrás bevonásával 3 utcában oldotta meg az elmaradt teljes útpályás felújítást közel 1 km-es szakaszon. A közlekedéssel kapcsolatosan a város parkolási gondjainak csökkentése érdekében a város több pontján létesültek önerőből gépkocsi parkolók (Zrinyi utca, Szegedi utca, Nagycsillag utca, Petőfi park, Széchenyi tér 25, Justh Gyula utca, Nagycsillag utca). A Deák Ferenc utca rehabilitációjával együtt 195 új gépkocsi parkolására alkalmas megállóhely került kialakításra. Jelenleg a Makó, Szent János téren kerül kialakításra egy közel 90 gépkocsi parkolására alkalmas terület.

III.11. Az élhetőbb környezetért

Városunk lakóit nagyon zavarja a mindennapi életüket nagyon megkeserítő kisebb-nagyobb állatok jelenléte. Legsúlyosabb probléma a patkányok elszaporodása. Az önkormányzat 2023-ben az előző években már megszokottak szerint 4 alkalommal ipari méretű, összehangolt patkányirtást rendelt meg az önkormányzattal szerződésben álló vállalkozótól, valamint az ALFÖLDVÍZ Zrt.-től. A legfertőzöttebb

és a lakosság által megjelölt gócpontokon az ártalmatlanítás egész évben folyamatosan történt. Az intézkedéseknek köszönhetően év közepére jelentősen lecsökkentek a bejelentések száma. Az őszi időszakban újra megszorodtak a bejelentések a rágcsálók miatt ezért 2023. november végére egy újabb összehangolt rágcsálóirtásra kerül sor Makón.

A kóbor és gazdátlan ebek befogása a Makói Szolgáltató Nonprofit Zrt. feladata. Napi szintű befogás után állatbarát, humánus körülmények között történik a kutyák tartása.

Makónak, mint jelentős idegenforgalommal rendelkező településnek a Maros folyó közelsége, az ott levő idegenforgalmi létesítmények és a Hagymatikum miatt is fontos a rendszeres szúnyogirtás. városunkban. A 2023-as évben Makón a „szúnyoghelyzet” átlagosnak volt mondható a Maros folyó viszonylagos állandó vízszintjének köszönhetően. A gyérítés jellemzően májustól szeptemberig történik, mely komplett földi kémia földi biológia védekezést jelent. Az irtás kb. hetes időtartamig hatásos, anélkül a populáció - kedvezőtlen időjárás esetén - nagyon gyorsan elviselhetetlenül elszaporodik. 2023-ban összesen 3 alkalommal történt földi kémiai irtás. A légi kémiai védekezés lehetősége már nem elérhető az önkormányzatok számára használt vegyszerek engedélyezése okán.

A veszélyes méhek és darazsak befogása a nyári időszakban rendszeres a közterületeken, melyet a makói méhészekkel végeztetünk el. A város területén egyre nagyobb problémát okozott a belvárosban egyre nagyobb számban megjelenő galamb populáció. Egyre több belvárosi ingatlan tetőszerkezete került felújításra és ennek következtében egyre több gazdátlan galamb jelent meg a középületek tetőszerkezetén ezzel is szennyezve a belvárosi ingatlanok, középületek tetőszerkezetét, homlokzatát. A probléma kezelésére az önkormányzat arra szakosodott vállalkozóval keresi a lehetőséget egy újabb a várost átfogó galambbefogás kivitelezésére.

IV. Környezetvédelmi Program, Hulladékgazdálkodási Terv

A Környezetvédelmi Program és a Hulladékgazdálkodási Terv legutóbbi felülvizsgálata 2011. évben történt meg. A következő, 2011-2016 közötti időszakra vonatkozó Program és Terv elkészült. A Környezetvédelmi Program 2011-ben elfogadásra került, míg a Terv 2012. novemberben került a képviselő-testület elé. Makót és a Kistérséget együttesen kezelő Terv és Program egységes megoldásokat, feladatokat dolgozott ki a közép és rövidtávú környezetvédelmi célkitűzések meghatározására. A 2018-ban megalkotott és elfogadott Makó Város Településfejlesztési Konceptiójában megfogalmazásra kerültek a környezet, a környezeti fenntarthatóság távlati céljai is.

V. Összefoglalás

A környezet állapotának javítása szempontjából lényeges fejlesztések, beruházások 2023. évben is folytatódnak. Az önkormányzat továbbra is elkötelezett a környezet megóvása, az esetlegesen okozott károk helyreállítása, Makó város egészséges, környezettudatos, a fenntartható fejlődést szem előtt tartó életének megtartása, fejlesztése érdekében.

VI. A környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos jelenleg hatályos jogszabályok

- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény,
- A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény,
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény,
- A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény,
- A hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról szóló 271/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet,
- A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet,
- A környezetvédelmi, természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III.30.) Korm. rendelet,
- A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet,
- A zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet,
- A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet.

Tisztelt Képviselő-testület!

A fentiek alapján a következő határozati javaslatot terjesztem a Tisztelt Képviselő-testület elé:

HATÁROZATI JAVASLAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő - testülete úgy határoz, hogy a környezet állapotának alakulásáról szóló tájékoztatót tudomásul veszi.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

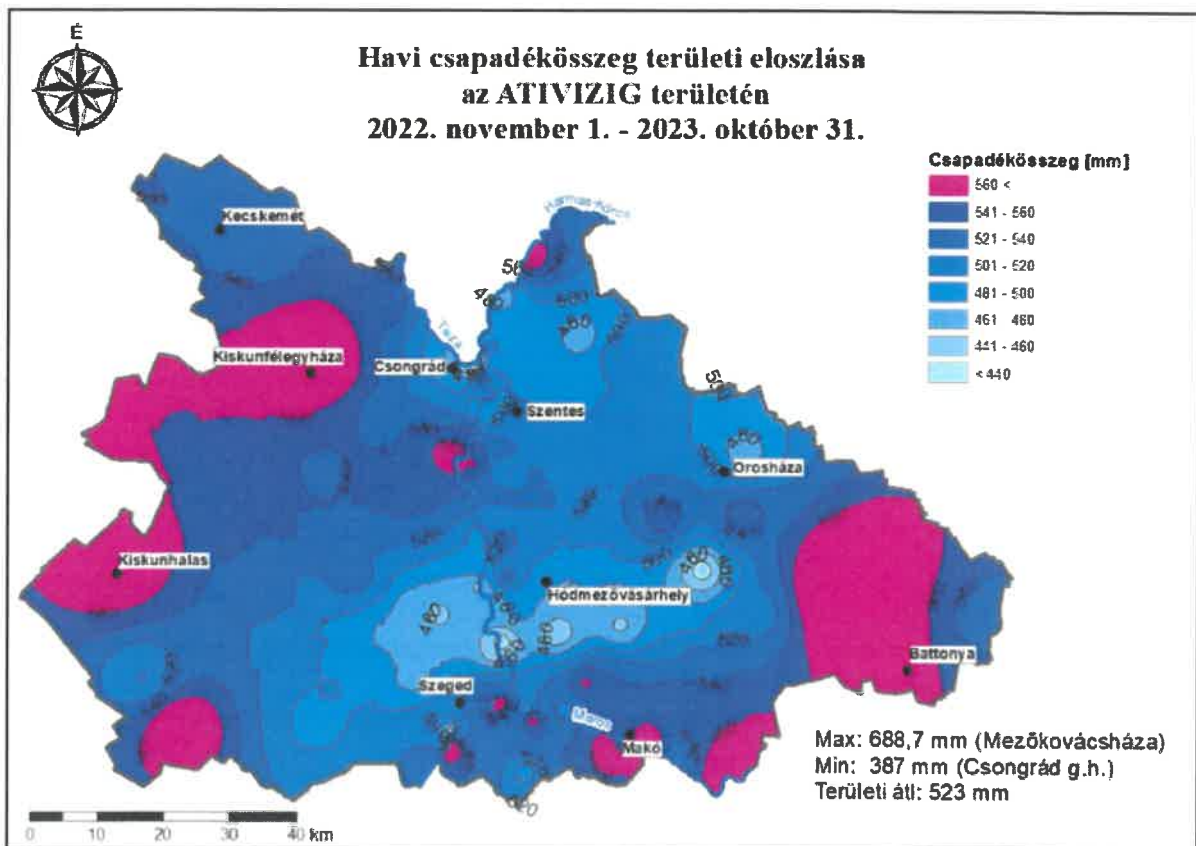
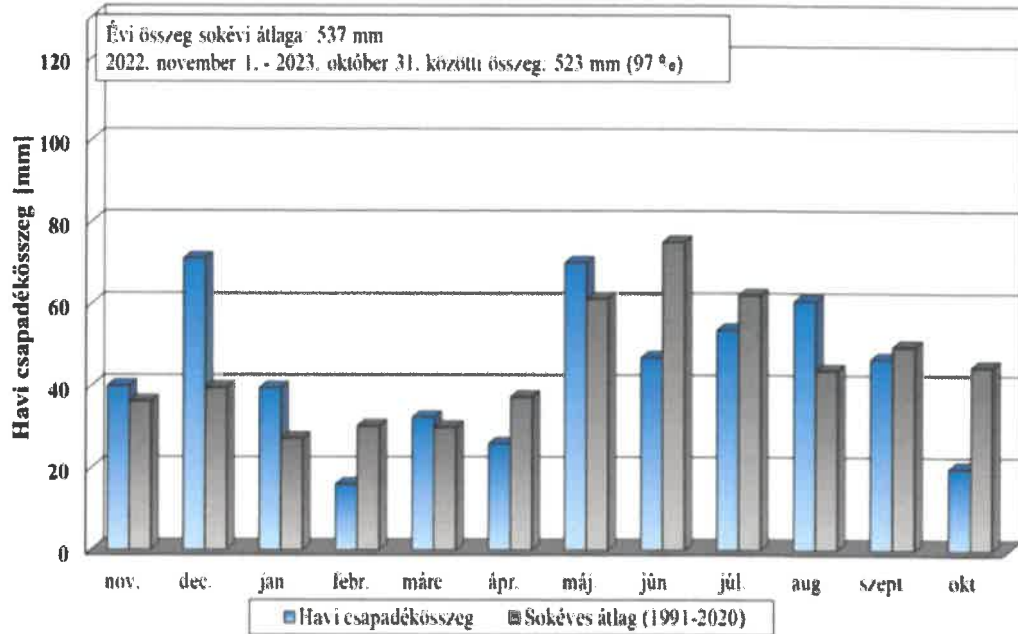
- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda Műszaki Csoport
- Irattár

M a k ó, 2023. december 08.

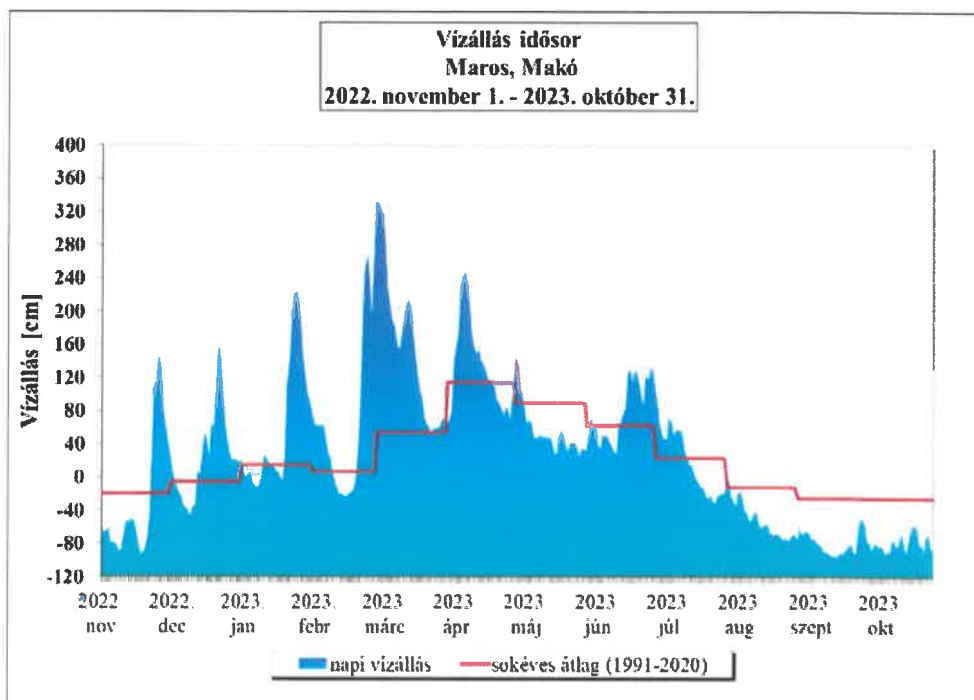
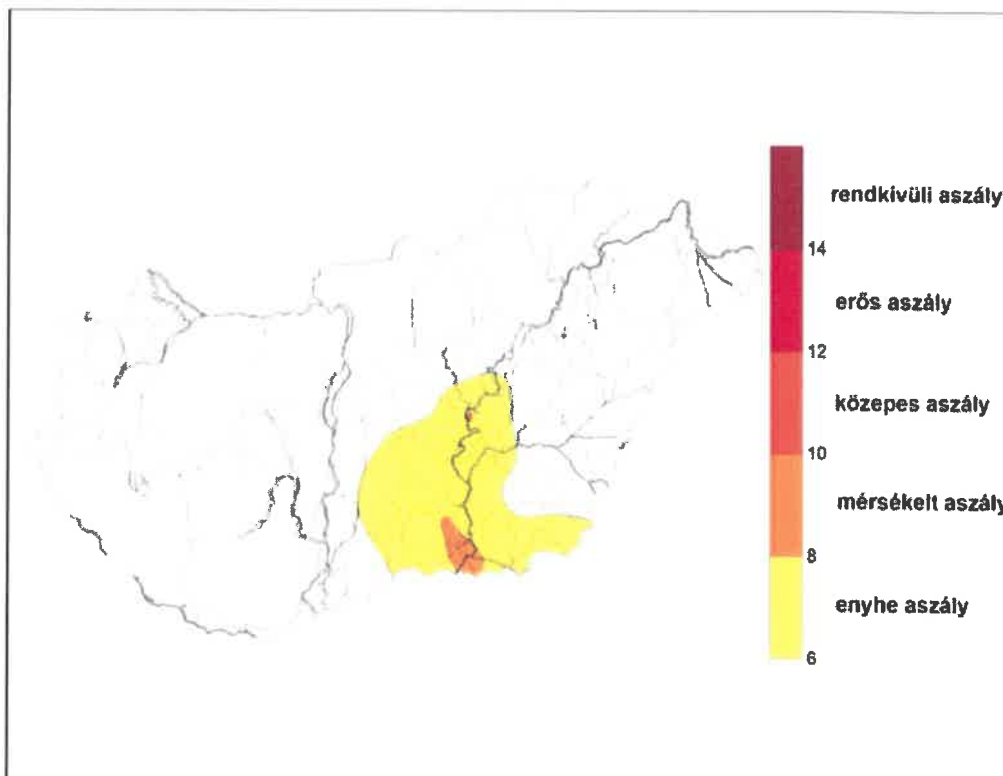

Farkas Éva Erzsébet
polgármester

1. Számú melléklet.
Vízügyi statisztikák

**Havi csapadékösszegek területi átlaga
az ATIVIZIG területén
2022 - 2023**

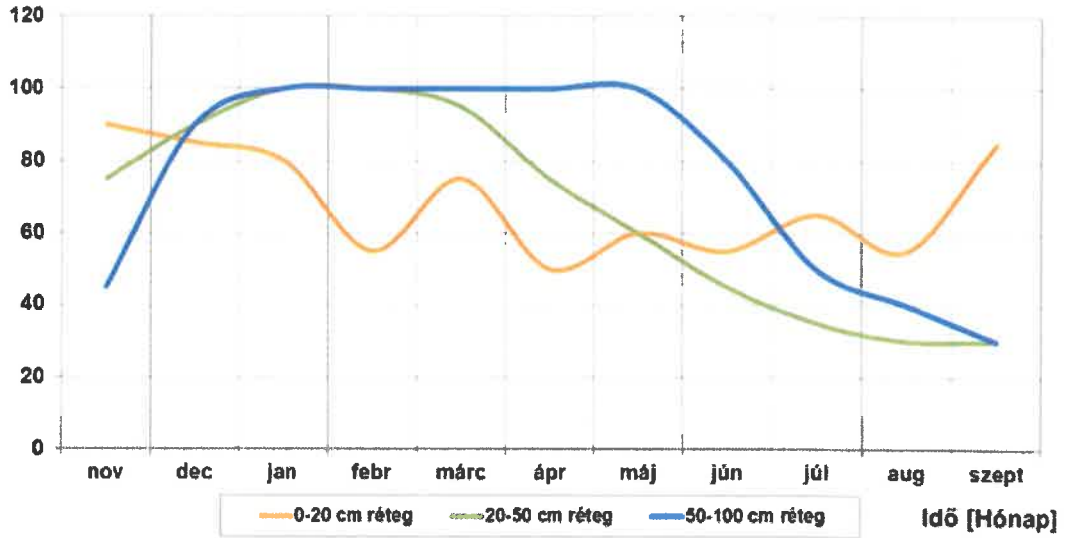

Az aszályindex (PAI) 2023-ra számított értékeinek eloszlása Magyarország területén

Talajnedvesség
az ATIVIZIG területén
2022/2023

Talajnedvesség
[%]

I. Kertészeti munkák

Fásítási program	
Baba-fák a 2022-ben születetteknek	198 db: gömb kőris, szivarfa, juhar, díszkörte, hárs
Kiszáradt baba-fa és egyéb pótlás	39 db
Start program beszerzés	100 db gömbjuhar, gömbszivar, gömb akác, oszlopos díszkörte, Lobel szil
Fásítási program Makó Maros part	3,6 ha területen tölgyerdő erdőgazdálkodás
Sövényültetés	fagyal, lonc, mahónia (Kölcsey utca, Ráday ltp, Bajcsy Ltp. Kossuth utca)
Virágosítás	1350 db cserép muskátli, 65 db. virágláda
virágpálánta ültetés:	14.500 db egynyári, 12.000 db árvácska,
Növényvédelmi permetezés:	6 alkalom: platánok, vadgesztenyék, hársak, gyertyánok, leanderek, rózsák, cserjék (Teleki L u, Vörösmarty u, Szent István tér, Platán u, Lisztes u, Kökény u, Kertész u, Széchenyi tér, Deák F u, Makovecz tér, Marczibányi tér, Szent János tér, Kálvin u, Állomás tér, József Attila u, Csanád v tér)
Fűnyírás:	450.000 m ² 330.000 m ² vállalkozással, 120.000 m ² Szolgáltató Zrt.
Fakivágás	
Önkormányzati fakivágás	69 db
Lakossági, kérelemre	22 db
Gallyazás	485 db közmunkában és vállalkozóval
Odukezelés	6 db

II. Mezőgazdasági munkák

Megművelt szabadtéri terület	2 hektár
Fóliasátras terület	400 m ²
Foglalkoztatottak létszáma	13 fő
Megtermelt dísznövények	14.500 tő